

Мэдээллийн самбар - 1.

Үрийн аж ахуй болон мод үржүүлгийн газар

Үрийн аж ахуй

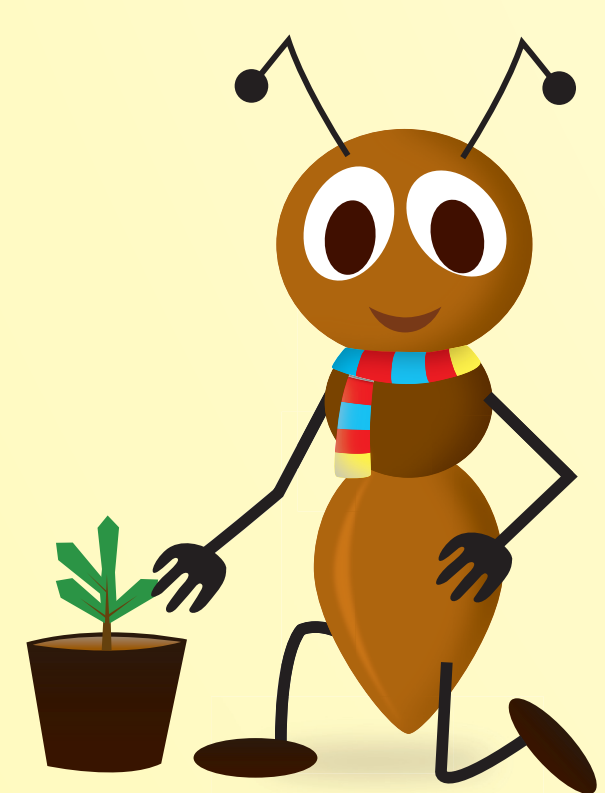
Ямар үрийг хэзээ хаанаас түүж бэлтгэдэг вэ?

Үр бэлтгэх туршилагатай ажилтан нэг өдөрт ургаа модноос хэдэн кг үр түүж бэлтгэдэг вэ?

Түүж бэлтгэсэн боргоцой, жимс жимсгэнээрээ юу хийдэг вэ?

Тарьц, суулгац мод үржүүлгийн газарт бойжиж, тэндээ амьдардаг.

Чанартай тарьц, суулгац бойжуулж авахын тулд юу хийх ёстой вэ?

Ил болон далд үндэсний системтэй тарьц, суулгац гэж юуг хэлэх вэ?

Ой нь байгалийн өөрийн аясаар эхэл хүний оролцоотойгоор үүсэж бий болдог. Ой аль болох хүний оролцоогүйгээр байгалийн өөрийн аясаар үржих нөхцөл бий болгох нь ойчдын хамгийн гол зорилго юм. Ой байгалийн аясаар ургах нөхцөлгүй болсон тохиолдолд л хүний оролцоотойгоор ургуулдаг бөгөөд үүнийг **ойжуулалт** хэмээн нэрлэдэг. **Боргоцой, үр жимс нь үрийн материал бэлтгэх эх үүсвэр болдог.**

Зуны – дуглас, жодоо модны боргоцойг түүж, царсны боргоцой, эвэр, агч модны үр жимс, далдуу модны үрийг ч мөн намар түүдэг. **Намар** – гацуур, нарс, шинэс модны боргоцойг түүдэг.

Нарсны үр боргоцой: 15 – 35 кг
Шинэсний боргоцой: 10 – 20 кг

Түүж бэлтгэсэн үрээ ууршуулахгүй байх нь маш чухал. Яагаад гэвэл үр нь өөртөө тодорхой хэмжээнд ус агуулж байдаг тул уурших магадлалтай байдаг. Түүж бэлтгэсэн боргоцойныхоо үрийг боловсруулж цэвэрлэнэ. Зарим үрийг **цэвэрлэж ангилаад болдог бол заримыг нь цайруулж, далавчилдаг.** Ингэж боловруулсан үрийг урт, богино хугацаагаар хадгалж нөөцлөх боломжтой.

Ойжуулалт хийх зорилгоор ойн мод, сөөгнөөс ургуулсан тарьц, суулгацыг мод үржүүлэх газарт бойжуулдаг.

Мод үржүүлгийн газрын үндсэн үүрэг:

Хөрс боловсруулалт – нь тарьц, суулгац ургуулж бойжуулахад хамгийн таатай нөхцлийг бүрдүүлдэг. Хөрс боловсруулахад хагалах, эргүүлэх, сийрүүлэх, тэгшлэх, нягтруулах, бордох, ариутгах, хог ургамлыг нь устгах, эгнээ нэг бүрийг гараар засах ажлууд багтдаг.

Үр тарих – тарьц, суулгац амжилттай ургах эсэх нь үрийг зөв тарьсан эсэхээс хамаардаг. Үрийг гар аргаар эсхүл тоног төхөөрөмжийн тусалцаатай тарьдаг.

Мод үржүүлгийн газар – цухуйж гарсан тарьцаа ангилж, эгнээнд шилжүүлэн суулгахдаа ургаж томрох хэмжээг нь харгалзан тооцож хооронд нь зайтай суулгана. Нэг настай ургамлыг **тарьц** гэж нэрлэдэг.

Ургац хураалт – гэдэг нь суулгацаа ангилах, эрүүл байгаа эсэхийг нь шалгах, тээвэрлэх, талбайд шилжүүлэн суулгах зэрэг цогц ажлыг хэлнэ. Тарьцнаас бойжуулж авсан ургамлыг суулгац гэж нэрлэдэг.

Ил үндэсний системтэй тарьц, суулгацыг мод үржүүлгийн газраас ухаж авсан тохиолдолд аль болох богино хугацаанд ойн талбайд шилжүүлэн суулгах шаардлагатай. Үндэс нь хатахаас сэргийлэхээс гадна хөрсөндөө хялбар дасан зохицдог.

Далд үндэсний системтэй тарьц, суулгац буюу бортоготой тарьц, суулгац гэж нэрлэдэг. Сайн чанарын субстратаар дүүргэсэн зориулалтын бортогнд үрээ тарьдаг. Манай мод үржүүлгийн газарт Чех Улсын ПАТРИКСИСТЕМ хэмээх тусгай технологийг ашиглаж байна.

Намайг Ойхон гэдэг, та бүхэн миний тухай юу мэдэх вэ? Та бүгдийн ойн талаар сонирхсон асуултад чинь би дургатайя хариулна шүү! Мод яаж бий болдгийг та мэдэх үү? Тэгвэл энэ талаар би одоо ярьж өгье.

Үр боргоцойг хэрхэн түүж бэлтгэдэг вэ?

Газраас – түүх нь хамгийн амар хэлбэр. Царс, эвэр мод, туулайн бөөр болон хушганы модны газарт унасан самар, үр жимсийг бүгдийг нь түүнэ.

Намхан мод, бутнаас – хүний гар хүрэх өндөрт байгаа модноос гараараа тас татаж эсхүл шатанд авирч түүдэг. Энэ нь зүйрлэвэл цэцэрлэгт ургаж байгаа алмны модноос жимсийг нь түүж байгаагай адил. Модноос жимсийг нь тас татаж авах эсхүл модыг цохиж, сэгсчих аргаар үр бэлтгэдэг.

Унагасан модноос – гацуур, нарс, шинэс, жодоо зэрэг унагасан модноос боргойцойг нь түүдэг. Нэгэнт бэлтгэх шаардлагатай болсон бол боргоцойг нь ашиглах нь зүйтэй. Эсрэгээрээ боргоцойг нь түүхийн тулд мод бэлтгэж болохгүй гэдгийг хатуу анхаар!

Ургаа өндөр модноос – үр бэлтгэх нь нарийн ажиллагаа шаардсан, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын дүрмийг хатуу мөрдөж ажиллахыг шаарддаг! Ургаа модонд авирах сургалтанд хамрагдсан хүн зориулалтын тоног төхөөрөмжийн тусламжтай авирдаг. Ургаа модонд авирч үр бэлтгэхээс өөр арга зам байхгүй тохиолдолд л авирна!

Мод үржүүлгийн газар

Домогт Шарын Гол ойн нэгдэл ямар учраас ПАТРИКСИСТЕМ-ийг сонгосон бэ?

Дэлхийн хэд хэдэн улс орнуудад амжилттай нэвтрүүлж байсан энэхүү арга технологийг чех мэргэжилтнүүд ч Домогт Шарын Гол ойн нэгдлийн эзэмшлийн ойн талбайд ойжуулалтын ажилд ашиглахаар сонгосон билээ. Энэ арга технологи нь ургамлын хөрсний дээд хэсгийн үеүд болон үндэсний системийн ургалтыг гайхалтай дэмждэг. Субстрат хольж тусгайлан бэлдсэн хөрсөнд үрээ тарьж нүх гаргасан хучлагаар хучдаг. Ингэж хучиж ургуулсан суулгацны үндэсний систем нь өтгөн, хөрсний дээд хэсгийн үеүд нь элдэв гажиггүй эрүүл, чийрэг байдаг. Мөн уг технологийн онцлог нь ойн мод сөөгний олон төрөл зүйлд тохирдог. Энэхүү арга технологиор бойжуулсан тарьц, суулгацыг ойжуулалтад ашигласнаар эрүүл ой ургах магадлал харьцангуй их байдгаас гадна ойжуулалтын ажлын бүтээмж өндөр, мөн мод үржүүлгийн газарт болон ойн талбайд суулгацыг шилжүүлэн суулгах ажиллагаа хялбар энгийн байдаг юм.

Далд үндэсний системтэй тарьц, суулгацны давуу тал

- суулгац бойжуулах хугацаа богино
- ойжуулалтын ажилд ашиглах хугацаа урт
- суулгац хөрсөндөө дасан зохицох нь хялбар, шилжүүлэн суулгах явцад цочролд орох нь харьцангуй бага
- шилжүүлэн суулгалтын дараах үеийн ургалт хурдан
- талбайд тарих суулгацны тоо бага

Далд үндэсний системтэй тарьц, суулгацны сөрөг тал

- үндэсний систем нь гажуудалд орох магадлал өндөр
- суулгац бойжуулах зардал өндөр

Сургалтын жим нь „МОНГОЛ ОРНЫ ОЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ОЙ МОДНЫ ГЕНИЙН САНГИЙН ХӨГЖИЛ” ТӨСлийн хүрээнд хөгжлийн хамтын ажиллагааны нэг хэсэг болон бий болсон.

